

BIBLIOTHECA R. SCIENT.
UNIV. BUDAPESTINENSIS.

R. M. K.I.

Sz.

261 (Naisam)

PRÆDICATION,

mely

MONDATOT NEHAI TEKENTETES

Nagyságos

SENNYEI ERSEBETNEK,

Méltóságos Úr KAROLYI LASZLO

KEDVES HAZAS TARSA-

N A K

meghidegedet teste felet; midőn Apáti Udvar-há-
zától, Szatmári Templomban való temető

helyére inditának, Anno Millesimo Sex-
centesimo Septuagesimo Secundo,

Februáriusnak 14. napján:

JESUS Társaságában vitézkedő

P. TRYKODI GYÖRGY

által.

C A S S A N.

Nyomtatta LŐCSEI PAL, Typog. Soc. Jéfu.
ANNO M.DC.LXXIII.

Palotai Ersebeth János Afformah & Nyb.

DEDICATIO.

TEkéntettes, Nagyságos, és sok szép esztendőktől fogva Uri nemességgel tündöklő Károlyi Familiának, ez Világon szép Istenes nevedélt; és mindenik magános Károlyi ágának, Istentől bódog hofszú életet.

AZ kéncsnek ásaí felől mongya Sz. Job; Gaudent vehementer, cum invenerint Sepulchrum. Cap. 3. v. 22. Igen örülnek, ha a koporsót találják. Ezt Sz. Gergely, 5. Moral. cap. 3. így magyarázza: Ha valaki kincset kereset, örült, midőn a koporsóra talált; mert a Régiek az ő Halotttyokat nagy kincsvel edgyütt temették: így a Keresztyének-is, a koporsóból örömet vesznek, midőn az Istenben el-nyugott Elejek jó példáit vizsgálják; mert a Halottaknál lelki kincset találnak. Valóban Te-is örülhetsz Tekéntetes Károlyi Ház, ebbe a koporsós írásba tekéntvén; mellyben a Te szép Csemeteidnek az Edes Anyok, Sennyei Nágos Nemzetnek Tekéntetes dicsősege, sok szép Lelki kincseivel, tőkélletes keresztyéni jó maga viselésivel ki-jelentve találratik. Nincs-is kétségünk; ezen drága kincseket jó szível fogja venni Nagyságtok, és mint tulajdon Tükörében örömet szemlélni, szívében-is méllyen bé-zárni: hogy ezekkel gazdagulván, nem a Dús Gazdag szegénységére; Luc. 16. 24. hanem az Istenben el-nyugottak bódog örömére, Apoc. 14. 13. e Világnak árnyéka után bódogul juthasson Nagyságtok. Amen.

Nagyságtoknak, mint kegyes Patronusnak, Alázatos Lelki szolgál, Szatmári Residentiában a JESUS Zafszója alatt Vitéz kedők.

Fals

Fallax gratia, & vana est pulchritudo: Mulier timens Dominum, ipsa laudabitur. Prov. 31. v. 30.

Csalárd a kedvesség, és hivságos a szépség: Az Urat felő Aszony-állat, az dicsírtetik.

HOgy ha kérdeznéd ezt a szomorú ohajtásokkal, keserves foházkodásokkal fohajtozó Apát gyászos Uldvar-házat, mióta fen-áll, vólté néki keservefeseb esztendeje, bódogtalamb hólnapja, szomorúab hete, és napja, szerencsétlen borája? mint az jelen való 1672. esztendőbéli Januarius havának második napján, reggeli nyólcz és kilencz óra közöt lévő véletlen bánattal telyes fertályok? En azt vélem, hogy-ha a fen-lévő üres házaknak szomorú zengési közöt való keserves szózatyokat, a sok sirás, és zokogás közöt meg-halhatta volna, és ugyan szólhatot volna; majd arra a szörnyűségre fakadt volna ki, a kire Sz. Jób Patriarcha, az ellen az étszaka ellen, a mellyen fogantatot; az ellen a nap ellen, a mellyen az Világra lőt: Pereat dies in qua natus sum (ugy mond Sz. Job) & nox in qua dictū est: conceptus est homo. Dies ille vertatur in tenebras: non requirat eum Deus desuper, & non illustretur lumine: Obscurent eum tenebrae, & umbra mortis; occupet eum caligo, & involvatur amaritudine. Job, Cap. 3. a Vers 3. Veszzen-el a nap mellyen születtem, és az étszaka mellyen mondották: Ember fogantatot. Az a nap setétségé

változzék, ne látogassa azt meg az Isten onnét fellyül, és meg ne fenyesedgyék a világozsággal. Homályofitsa meg a setétség, és az halál árnyéka; foglallya-el azt a homály, és a keferűségben keverteffék. Erre az szörnyűségre fokasztotta vala ki amaz békefféges tűrésnek eleven példáját Sz. Jóbot, akár immár az eredendő bűnnek az ő utálatos móczka, akár pedig a pusztá természetnek indulatya. Mire nem fakadot volna-ki, ez az, mint egy valami jövőendő pusztulás utálatosága szörnyűségét színe előtt vilgő gyászos Apáti Udvarház el-keferedet keferűségében? né de a jelen való 1672. esztendőbéli Jan. havának első hetibé, 2-dik napján nyolcz és kilencz óraközöt való fertályok setétítették-meg minden fenyeségétül s világozságtól meg fosztatott napotokat? nemde az homályofitá-é meg és a halál árnyékába foglalá fenyes csillagotokat? nemde nem az a nap keveré-é keferűségben világotokat? Azért ha szabad volna, Sz. Jóbbal talám azt mondanád még az étszakára-is a melly arra a szomorú napra virradot: *Noctem illam tenebrosus turbo possideat, non computetur in diebus anni, neque numeretur in mensibus. Sit nox illa solitaria, nec laude digna. Maledicant ei qui maledicunt diei. Obscurentur stellæ caligine ejus: expectet lucem & non videat, nec ortum surgentis Auroræ.* Job, C. 3. v. 6. Azt az éjet setétséges ferge-
teg birja, ne számláltassék az esztendő napjai közzé, se ne számláltassék a hólnapok közzé. Légyen az az éj egyedül, s nem méltó dicsiretre: átkozzák-meg azt a kik a napot
meg-

meg-átkozzák: setétüllyenek-meg a csillagok az ő homályoságától: várja a világozságot és ne lássa, sem a fel-kező hajnalnak fel-jövetelit. Mert ugyan-is az az étszaka virrada arra a napra, a melly mint valami setétséges felleget fordítá vigaságos örömtöket, az hervasztá-meg vidám orczátokat, az indittá kegyes szemeiteket könyhúllatásra, az változtatá színes köntöstöket szomorú gyászra, és ama vigaságos farsángi napokat keferűséges halotti ceremóniákra: egy szóval, az a nap vala, a mely a vig Cána-Galilæabéli menyegzőre gyász ruhákban öltöztete, s szurkos búrokban burkoztata! oh keferves étszaka! bezzeg sok árvákra hozál szurkos burkokat setétes fellegetben való fel-jöveleddel! oh Apáti! valóban a pati: a melly Deák szö anyit tesz magyarúl, mint, a szenvedéstől; mert ugyan-is a szenvedéstől kezdéd-el az jelen való 1672. esztendőt; s mind eddig-is keferűséges szenvedéssel folytatod hólnapidat, heteidet, napjaidat, óráidat, fertályidat; és úgy emlekezetedbē nyomúlt eñek az esztendőnek száma, hogy sok esztendő sem törlik-ki elmédből eñek emlekezeti! Oh Apáti! valaki ez után te reád, és a te szomorú ábrázatra csak távórúl veti-is szemét, nagyot sohajt az, és nagy ohajtással s könyben lábbo szemel mégyen-el meliőled. Hogy azért a mostani keferűségnek méltó okait vilgossabbán által láthassátok, meg mutatom mely szép
A3 keresz-

keresztyéni tökéletességekkel fel-ékesítetett régi jó gazda-
aszszony, s' abban egy erős álhatatos Judith aszszony, és
szegényeken könyörülő második Sz. Erőbeth aszszony
vészen e mai nap végső-képpen való búcsút ez szomorú
Apáti háztól; hogy ennek tökéletes jóságát halván, azokat
nem csak emlékezetünkben tartsuk, hanem követésére-
is el-szánt akarattal és szándékkal fel-indúllyunk.

A' Sz. Írás több méltóságos dicsiretekkel fel-magasztal-
tatott Asz/zonyok között, Judith aszonyt-is az ő tökéletességeért
szép jóságokkal, szentségekkel, fedhetetlen jó erköl-
csökkel ékesíti és tiszteli: többi között az ő minden této-
vázás nélkül Istenben való bizodalma, mint méltó és leg-
főbb jóságát, minden hív lelkeknek tükörül adgya eleibe;
à melly ha valakiben tündöklött; Judith aszszonyban ugyá-
fénlet és ragyagot: mellyet meg-mutatott akkor, à mikor
az Assiriusok ellenséges képpen Betuliát meg-szálván,
Holofernes hadaival à városnak à vizét anyira el-foglalta
vala, hogy már sem à csatornában, sem à gyűjtőt vizben,
csak anyi sem volt, à ki egy napra elégséges lótt volna: ki-
re nézve à szomju nép arra kényszerítette Osiást, hogy az
Isten népével edgyút à várost adná meg az ellenségnek;
mellyre reá-is állott vala Osiás, ha ötöd nap alatt Isten va-
lami kiváltképpen való irgalmaságát nem mutattya.
mellyet értvén amaz férfiúhoz illendő áhítatossággal s' erő-

vel

vel és bátorsággal, mint valami győzdelmes fegyverrel
fel-öltözött Judith Aszszony, keményen meg-feddi s' dor-
gálja félénkségeket, és Istenben való gyenge bizodalma
sziveket, mondván: *Quid est hoc verbum in quo consensit Osius? ut tra-*
dat Civitatem Assiriis, si intra quinque dies non venerit vobis adiutorium. Et qui estis
vos, qui tentatis Dominum? Judith. 8. v. 10. Mitsoda íge à mellyre
ment Osiás, hogy meg-adgya à várost az Assiriusoknak,
ha ötöd nap alatt segítségük nem jön: s' kik vadtok ti, kik az
Urat késértitek? *Non est iste sermo, qui misericordiam provocet, sed potius*
qui iram excitet, & furem accendat. Posuistis vos tempus miserationis Domini, &
in arbitriū vestrū, diem constituistis ei. Vers. 12. & 13. Nem olly beszéd
ez hogy irgalmaságot nyerjen, hanem inkább hogy harag-
ra indítson és búsulást gerjeszzen! űdöt vetettetek ti az
Isten irgalmaságának, és à ti akarotok szerént napot
rendeltetek neki. Nagyszép győzdelmes had viselő fér-
fiúhoz illendő, Szent Lélektől származot bátorító szó-
kal, kegyes intésekkel biztattya à meg-felemler népet,
emlekeztetvén arra-is, miképpen az Istennek szolgai, A-
braham, Isák, Jákob, és mindnyájan az kik Isten előtt vól-
ták kedvesek, hivek lévén sok nyomorúságon mentenek
által; à kik pedig azokban erőssen és álhatatosan nem vi-
selték magokat, ki-gyomláltattak: mellyeket halván Osi-
ás és az Isten népének vénei, azt mondák: *Omnia quae locuta es*
vera sunt, & non est in sermonibus tuis reprehensio. Nunc ergo ora pro nobis, quia
tuam mulier Sancta es, & timens Deum. Vers. 28. & 29. Mindenek à kiket
mon-

mondottál, igazak és nincs á te beszédidben meg-feddő: most azért imátkozzái érettünk, mert Szent, és Isten felő Aszszony vagy. Nagy álhatatos tőkéletes Istenben való bizodalom volt ez, kivel meg-halladta az hadi férfiaknak-is bátorságát. De vallyon miben fundálta az ő győzhetetlen erősségét Judith Aszszony?

Négy kiváltképpen való Istenes jószágban, mint annyi ostromolhatatlan bástyával fundálta vala lelki erősségét Judith Aszszony, á mellyekről emlekezik az Szent irás: első, az ő búzgó imádsága; második, testi sanyargatása: mert mieltelőlle el-bocsátotta Osiást, ottan azt mondgya az irás: *Judith ingressa est oratorium suum, & induens se cilicio posuit cinerem super caput suum, & prosternens se coram Domino clamabat ad Dominum. Judith. 9. v. 1.* Judith bé-méne az imátkozó helyére, és szőr sákban öltözvén, hamuttón á fejére: és le-borúlván az Ur előtt, kiált vala az Urhoz. Harmadik tőkéletessége vala az hoszás és sanyarú bőjt, melyről így szól á Szent Lélek: *Et habens supra lumbos suos cilicium, jejunabat omnibus diebus vite sue, præter Sabbata & Neomenias, & festa Domus Izrael. Judith. 8. v. 6.* Es szőr sák lévén az ágyékin, bőjtől vala életinek tellyes napjaiban, á szombatoktól, és újhónak első napjaitól, és az Izraél háza innepitől meg-válva. Negyedik szentsége, melly minden tőkéletességnek fundamentoma vala, az Isteni felelem, melyről

ről ilyen bizonyyságot teszen az Szent irás: *Et erat hæc in omnibus famosissima, quoniam timebat Dominum valdè, nec erat qui loqueretur de illa verbum malum. Judith. 8. v. 8.* Esez mindenekben igen nevezetes vala, mert igen feli vala az Urat, és nem vala á ki gonosz ígét szóllana felőlle. Ezekben á négy kiváltképpen való tőkéletességnek erős bástyáju várában vetette vala bátorságos reménségét s' Istenhez való bizodalmát ez az erős Aszszonyi-állat.

Judith Aszszonyhoz méltán hasonlítottak tégedet Méltóságos bóldog emlekezetű Károlyi Lászlóné, Néhai Tekéntetes Nágos Sennyei Ersébeth: mert ha Judith Aszszonyt az Istenben minden habozás-nélkül való tőkéletes bizodalom, olly álhatatossá és bátorságossá tőtte, hogy á holot meg-remültek á férfiui erős szivek, ez az győzhetetlen erősségű Aszszony bátorította őket; te valál az á Néhai méltóságos Aszszony, á ki á fen-forgot hazánkban lévő felelmes és háboruságos üdőkben á te nagy és tőkéletes Istenben való bizodalmoddal, oly erős meg-mozdulhatatlan czentromban helyezettted vala szivedet, hogy á holot, á maga felől többet álitó hadakban és csatákon férfiaknak változott elméjek; te amaz erős Judith Aszszony modgyára, minden tétovázás és felelem nélkül vídám sziveddel és szineddel, oly álhatatossan viselted magadat, hogy csak az minap el múlt üdőkben marokni

B Ma-

Magyar vér utolsó romlására idetlen tanátsból származot
változások közt is, amaz mind szívekben s' mind színek-
ben tétovázó felelmes férfiakot is, magadat Istenhez való
bizodalmodnak győzhetetlen erejével meg-keményít-
vén, hol szép erőfegyednek álhataros példájával, hol pe-
dig bátor szivedhez illendő kemény dorgálásokkal
mind Istenekhez, s' mind Urokhoz való tökéletessége-
re emlékeztetted és inditottad. Még ennél is nagyobb I-
steni bizodalomban fundált erősségét hozhatom elől
Néhai Tekéntetes Nágos Sennyei Erősbeth Aszszon-
nak: abban az időben a melyben az Catholica Religio
leg nagyobb meg-vetésben és alázásban volt, ugy-hogy
még annak követői is meg-utálásban és gyűlöletben
váltak, mint személyekben s' mind jószágokban hábor-
gattak, el anyira hogy sokan meg-femlelvén csak nem
bujkálva titkolták magokat; akkor ez az erős Judithoz
hasonló Aszszony nem csak szavaival, és példájával báto-
ritotta azokat, hanem szemtől szemben sok emberek file
hallottára annak a ki legnagyobb és elsőb volt az Catholi-
cusok alázásában, azt merte mondani: héjában hábor-
gattatom mind személyemben s' mind jóvaimbán; mert
ha mindenemtől meg-fosztatom is, Istenhez való bizo-
dalmomban, hitemben való álhatarosságomban válto-
zást nem tészek. Továb, valamennyi meg-utálásban vol-

tak

tak a hivek, sokkal nagyobbá az Egyházi emberek, leg fő-
képpen az Egy-házi emberek Patrónussival és Fautori-
val edgyűt, kit érzettek is mind magok becstelenységével
s' mind jószágok romlásival; kitűltartván másfok, meg is
vonták magokat: de a Méltóságos Károlyi ház fel mert
tenni Istenhez való bizodalomtól viseltetvén; sőt ez a
Néhai Méltóságos Aszszony azt merte mondani leg na-
gyob és hatalmasab gyűlöelőink előtt: vala-meddig egy
szoknyámba maradhatok s' rea szerttehetek, Egyházi em-
ber nélkül nem leszek: nem nagy erőssége ez egy A-
szonytól? nem nagy Istenben való bizodalomnak jele-é
ez? a holot az férfiak meg-reműlvén csitították hogy
halgasson. Azt kérdi a Szent Lélek: *Mulierem fortem quis inveni-*
et? Prov. 31. v. 10. Erős Aszszony-állatot kitsoda talál? *Procul & de*
ultimis finibus pretium ejus. nem csak mását nehéz annak talál-
ni, de még az árrát is megszíze és a földnek külsőb széli-
ben kell annak kerefni: találtunk vala mi egyre, de el-
enyészet előlünk! De vallyon mitsoda eszközök által
szerzet vala magának Isten előtt ilyen nagy hitelt s' ked-
vesseget, a melly által hozzá olyan nagy bizodalommal
vált? nem másfokkal, hanem a mikkel Judith Aszszony.
Mert ha Judith Aszszony Isten előtt való hitelének és bi-
zodalmanak erősségét az ő hosszúság és áitatos imádsági-
ban fundálta; Tekéntetes Nágos Sennyei Erősbeth Asz-
szony-

szony-is az ő éjeli nappali hoszszas imádságiban helyhez-
tette az ő lelki ereit, és bátorságát, à kiből annyira foglal-
ta magát, hogy sok fáratságos munkái között is annak
az ő hoszszas voltát meg nem rövidítette, sőt bódog
Aszony Officiumjával s több áitatoságokkal sokasította,
és szaporította, el annyira hogy csudáltad volna miké-
pen érkezhetik annyi szüntelen való szorgalmatos dol-
gai között szokot imádságinak hoszszabitására: de
à mikor tágúlhatatlan dolgai nem engedték, azt csele-
kette à mit olvassok Szent Erősbeth Aszszoy életinek hi-
storiájában: *Nocturno tempore à latere viri surgens, orationibus & genu-
flexionibus occupabatur; sicque cum ejus vir esset in accubitu suo, nardus ejus dabat suavi-
tatis odorem.* Legenda Patron. Ung. Lect. 4. Hogy ő étszakának ide-
jén fel kelvén nyugodalmas ágyából, térdeplésekben s
imádságokban töltötte à csendes étszakát, à mikor ked-
ves férje nyugodot: hasonló-képpen Tek. Nágos Señyei
Erősbeth (à ki valamint à Sz. keresztségbe fel-vette volt Sz.
Erősbeth nevét, úgy gyermekségétől fogva tellyes tehet-
ségével igyekezte életét is követni) à mikor kedves fér-
je csendes nyugodalmában volt; ez mint valami drága é-
letű virág, áitatos imádsággal illatozott Istennek ő Sz. Fel-
ségének. Tapasztalta is az ő áitatos imádságinak hasz-
nát és foganattyát: azért à mikor à Világi szorongatá-
sokban mindennemű emberi segítségűl meg-fogyat-

ko-

kozott, ez à tőkéletes Aszszony lelkében meg-erősödvén,
az eleven hit és tellyes reménség által való imádsághoz
mint meg-csalhatatlan eszközhöz nyúlt; nem-is kel e-
gyébnek, hanem csak az Isteni csudának tulajdonítani,
à miket imádsággal végben vitt Istennél: csak à mosta-
ni utólszori veszedelmes háborúságokban, à mikor még
közel való szomszédi is ennek à szomorú háznak dulá-
sára kőszörűlték fegyvereket, fenték fogokat, és agyar-
kodva fenyegettődtek, úgy hogy jó akarói jelengetnék
hogy még az órát sem tudgyák à mikor nagy dühössé-
gel reá ütnek; ez à néhai Tekénteres Nagyságos Aszszony
mind szivében s mind színeben meg-vidámodván, nyúl
az ő szokot fégyverihez; le-térdepelteti szép Isteni fele-
lemben nevelt gyermekit belső cselédgyével, maga kü-
lön magános házban, nagy csudálatos képpen csak az i-
mádság által, mint valami Isteni erővel, s mind azoknak
à reájok agyarkodóknak dühös szándékokat meg-változ-
tatta, mind pedig egész házát à pártoságnak még csak
gyanújától is meg-oltalmazta: à mint Istenes imádsága u-
tán kiváltképpé való gond viseléséből, cselekette azt is ez
előtt egy-néhány esztendővel, à mikor kedves férje su-
lyos betegségben és sok tudós orvosok ítéleti szerént
halálos agyában úgy el-változott vala, hogy éppen két-

B3

se-

seges vala meg-gyógyulása; akkor látván ez à Néhai Tekéntetes Nagyságos Aszszony hogy már minden emberi segítségben meg-fogyatkozot, nem-is lehet embertől már reménség, elő veszi az ő szokot meg-csalhatatlan orvosságát, kapja az ő sok forgatásokkal meg-rongyoltatot és szakadozot imádságos könyvét, ki nyit-tya Isten előtt szive kíványságát; előttem à képe mely nagy buzgósággal s' mint valami drága jó illatú tem-jénnel, füstölgő imádsággal illatozot, nem-is haszon-talanúl; mert már minden ítélet ízerént reménség kívül való kedves férjének nem csak életit, hanem egészségét-is vissza nyerte. Második hatható és foganatos eszkö-ze, à mellyel Judith Aszony Istent magához foglalta, vólt à testi sanyargatás, Cilicium, szőr fák és bőjtölés által. Et habens supra lumbos suos cilicium, jejunabat omnibus diebus vitæ suæ. Judith. 8.v.6. Mit mondgyak éntefelőled jó emlekezetű Aszony, à ki oly ellensége vóltál testednek, hogy azt lelked-nek birtoka alá hódóltathassad? azt disciplinákkal osto-roztad, ciliciumokkal fértegetted, sanyarú bőjtölésekkel koplaltattad, epeasztetted, fonyasztottad úgy annyira hogy az Anyaszent-egyház szokot bőjtin kívül à melyeket soványon meg-szoktál vala tartani, szeredát, Böl-dogságos Szent Szűz innepe előtt való napokat, koplalá-

lással, száraz elelséggel töltődted: Sőt hogy annál inkább győzedelmeskedhesék à lelked testeden, magad kere-ftél alkalmatosságot hogy bőjtódet szaporítsad: így mi-kor kedves férjed távozot, magad gyermekiddel s' cse-léddel edgyűt mint egy fél-gyázban öltözvén, imád-ságokat rendeltél s' kemény bőjtóket tartottál, férjednek szerencsés vissza jöveteléért.

Azt olvasom Sz. Ersébet Aszonymról, ennek à Néhai Nágos Aszonymnak kiváltképpen való Patronájáról; hogy az oly sanyarán tartotta testét, noha külső képpen kirá-lyi öltözetben vólt fel-ékesítve hogy földi Urának tes-sék, de belől cilicium, szőr fák vólt à mennyei szerelmesséjért ékessége, és à sok sanyarú bőjtók alatt úgy annyira el-vajút és el-szakaszkodot, hogy mint valami marty-romság által holt elevenek látszanék: ugy ez-is à Néhai Te-kéntetes Aszony, kiváltképpen való követője lévén Sz. Patronájának, az sok testi munka fáradság, sanyarúság által, mint némínémű képpen meg-száradot, és színében el-változván meg-hervadot.

Ha Judith Aszony az ő Istenben való tellyes bizo-dalmának fundamentomává tőtre az Isteni félelmet, à ki-is minden keresztyéni tökéletességnek első szeglet kö-ve; merem mondani hogy ez à méltóságos Aszony va-lamine

nek az ő ruházattokat, melyeket az a Tabitha nevű Sz. Afzony készített volt nékiek. Añ. 9. v. 39. Ugy mutogatnák mostan sok árvák, özvegyek, szegények, rongyos Templomok és mezitelen oltárok, át ruházásodat; s' talám még főttyokat is, mikor eszekben jádsz, keservesen emlegetvén, sirva csókolgattyák.

Továb azt mondgya az Sz. Lélek arról a szorgalmatos lelki gazda Afzonymról: Manum suam aperuit inopi, & palmas suas extendit ad pauperem. Prov. 31. v. 20. Hogy ő meg nyitotta a kezét a szűkölködőnek, és az ő tenyereit ki nyújtotta a szegényre: te is úgy kiterjesztetted és nyitottad a te kezeidet az elvetet gyámoltalá árvákra és özvegyekre, hogy a kikre más emelgő gyomorral s' csömörrel nézet volna, ama senyvedékes vérrel egyveledet fejeket, felig is ujjaid abban keverődvén, úgy tisztogattad és mosogattad. Azt is mődgya a Sz. Lélek a felől a jó gazda Afzony felől: Gustavit & vidit quia bona est negotiatio ejus: non extingvetur in nocte lucerna ejus. Prov. 31. v. 18. Megkostolta és látta, hogy jó az ő kereskedése: el nem aluszik éjjel az ő világa. Nem kétlem N. Méltóságos Afzony, hogy te is eddig sok szép alamisnáidnak, Isten dicsőségére való munkáidnak, lelki kereskedésidnek gyümölcsét megkostoltad, s' érzed hogy jó volt a te kereskedésed: azért te felőled is mondhatom azt, a mit a Sz. Lélek mond arról a jó gazda Afzonymról: Multæ filie congregaverūt divitias, tu super-

gres-

gressa es universas. Prov. 31. 29. Sok leányok gyűjtöttek gazdagságokat; te fellyúl halladtad minnyájokat.

Ezekből az Istenes Keresztyéni jóságokból, vehetitek már észetekbe, hogy egy Isté félő, nagy imátkozható áitatos buzgó, sanyarú Sz. életű erős Judit Afzõy költözékel tőlünk, s' vele edgyút ama szegényeké könyörülő s' minden szűkölködőköt tellyes tehetségével segiteni kívánó Sz. Ersebeth: s' rövid szóval; egy, ama lelki jó kereskedő gazda Afzonyok közül.

De hamég is tovább tudakozod kitsoda az, a ki innét oly hoszu útra ered, a melyből soha meg nem tér; arra azt felelem, hogy ezen a familián és házon lévő minden áldásoknak Anyja és Afzonya. Akarnád talám tudni mennyi Istennek áldása terjedet ez által a Néhai T. N. keresztyéni tökéletességgel, Istées jó cselekedetekkel büvelkedő afzõy által, a méltóságos Károlyi familiára? hoszsu volna azokat elő számlálni, a melyeket csak né naponként tapasztalható képen szemléltünk: azért róla mondhatom azt a kit a Sz. Lélek a meg nevezet jó lelki gazda Afzonymról szól: Facta est velut navis institoris, de longè portans panem. Prov. 31. 14. Ollyanára lőtt mint a kereskedő hajója, meszsziről hozván az ő kenyérét: és hogy a több áldásokról ne szóllyak, legyen elég az, hogy ez által a Néhai Isten felő Afzony által mint egy ujjonnan plántálta, gyökerezettette, virágoztatta, gyümöl-

vételre fel-serkenthetné, è koporsónak ormója alól azt
mondaná: En vagyok az, à ki huszon hat esztendő alatt
Istennek ò Sz. Felsegének mind áldásit s' mind látogatásit
veled edgyút szenvedtem; én vagyok, ki tégedet à földiek
között mindenek felet szeretté, és szemeim elót viseltem;
te-is viszót engé viselsz szeretetednek mértéke szerint va-
ló szánakodással és keferűséggel, érdemem felet jò, meg-
bocsúlló s' kedvemet kereső igaz hűtős Társom s' édes U-
ram: én vagyok az, à ki ez szomorú Apáti háztól vég bu-
csúmot vészem. Ugy látó, hogy à mi többül ál, akár mint
edgyesedgyék, kötöztessek, forrasztassék, olvasztassék-is
őszve è változó Világban, nincs semmi olly, à mi nagyob-
erő által el ne választassék: egy szivünk, egy lelkünk, egy
értelmünk, egy akaratunk vala az huszon hat esztendő
alatt; ez edgyeséget tovább-is el-válhatatlannak remén-
lettem s' kívántá volna; válhatóságomat akkor hitette el
velem à választó halálnak nagy ereje, midőn végső beteg
ágyamból (mellyet vigyázó és mind testemben lelkembé
segíteni kívánó szeretetteddel, se éjjel se nappal nem tá-
gitottál: kiért Isten se tagítsa Sz. áldásinak bő árját rollad)
akkor hitette-el, mondam, velé tölled való el-válhatosá-
gomat az halál ereje, midőn beteg ágyamban à koporsó-
ba szállította tölled testemet, s' lelkemet által bocsátotta
az örökkén való Boldogságnak kapuján. No ha ugy te-
tízik

tízik, hogy még sem válhatunk el mindenestől fogva egy-
mástól; mert élek, tudom, szivedben s' jó emlékezetedbè,
te-is él sz lelkemnek most már vég nélkül való tőkéleteseb-
szeretetiben; mert à bódog örökkén valóság meg-hal-
hatatlan szeretetnek háza lévén, rollad feledékennyé
nem hágy lennem. Gondoskottam jódra, mint fejem-
nek s' földi életemnek edgyetlen egy gyámolyára; most
jobban gondoskodik reád lelkem; a' Világon búsulás-
sal, törődéssel, szorgalmatoffágal; most pedig nyugo-
dalmasson és csendessen: és mivel olly Uram s' kirá-
lyom, tölled-is meg-kedvelt jegyessem tárházába ér-
keztem, à hol minden jonak el-fogyhatatlan nagy bő-
sege vagyon; innét-is szűkségedre vigyázok, s' vigasz-
talásodra lélekidejében. Rajtam való szánakodásodnak
pedig és búsulásodnak vesshatárt, ha engem szeretsz: ö-
rűly inkább bódog forsomon, és mennyei Atyámhoz való
menetelemen, ez rothadandoságnak hajlékából; à Sz.
Sionnak örvendetes helyére való juttomon, è siralom-
nak völgyéből. Utánnam várlak téged-is édes hűtős
Társom, akkor à mikor à mi Sz. és igaz Urunk, kinek
kezében az életnek és halálnak kolcsa, néked-is nagy
örömdre meg nyittya à boldogságnak kapuját; hogy
a' kiket itt è Világon egyben birt vólt ò Sz. Felsege,
menyországban-is edgyütt birjon örökkön örökké.

Utóllýára még-is kérditeké ti szomorú búff gyáz-
 ban, fekete szürkös burokban hideg tetemimnek kopor-
 sójára borúlt édes árváim, kitsoda az a' ki ez Apáti
 háztól végső képpen ma el-költözik? oh tudgyátok
 csak már-is, de az után ennél-is jobban meg-érzitek:
 szántalak mindenkor s' most-is szánlak benneteket i-
 détlén árvaságtokban; de ha úgy tetszet az árvák At-
 tyának, ezért-is áldásék Sz. neve! én vagyok a' titeket
 szülő s' nevelő édes Anyátok. Mint a' gyöngé virág
 szálak, vigyázó serénységét kíványák kertélzeknek; gon-
 dos szemem vólt reátok, még akkor-is a' mikor nem
 véltétek: s' gondviselésemnek czéllya pedig a' vala, hogy
 titeket ártatlanságban, Isteni felelembe, áitatoságban
 minden keresztény jó erköltsben nevellyelek: Isten no-
 ha már nékem meg-nyitotta a' boldog örökken valóság-
 nak kapuját; de még sem vódtre-el hozzátok való édes A-
 nyai szeretetemet, mellyel továbbá-is gondom léscen
 reátok, kérvén azon az árváknak attyát, virágoztasson,
 nevellyen Sz. nevének dicsiretíre, és Sz. áldásinak bő-
 harmattyát s' kegyelmességének zúgó szép szellőit, az
 ártatlanságnak paradicsomából reátok úgy nyujtsa, hogy
 hoszszu s' virágzó életetek lehessen mind az mennyeciek-
 nek gyönyörúségekre, s' mind édes rajtam s' rajtatok
 nagytörődéssel epedező Attyátoknak, Attyátok fiainak,

rokonságtoknak s' jó akaróitoknak öröme, úgy hogy
 minnyájan bátran azt mondhatják felőletek, hogy ti
 egyűledgyigméltó gyermeki, fiai és leányi vadtok Mél-
 tóságos Nagy károlyi, károlyi Lászlónak, és Néhai Tek-
 kis Señyei, Señyei Ersebet Afzonnak: Te kiváltképpen,
 Tekéntetes Nagyságos Urnak, kedvemet kereső Palócsai
 István kedves fiamnak töllem szakat gyümölcsös virágja,
 Károlyi Judit; a' főllyúl meg-irt Sz. Júdit példájához ké-
 pest, örömet gerjezd a' meg-szomorodot Károlyi Ház-
 nak: Te-is hasonló képpen Tekéntetes Nagyságos Uj-fa-
 lusi Andrásnak dicsiretes Férjednek hűtős Tagja Károlyi
 Eva; Atyátok s' Anyátok édes Plántái, Istenteknek, nemze-
 teknek böldegúl nevekedgyetek, kívánő: és már szintén
 utólszor a' Sz. Lélek által szóló Bölcsel, szóllok hozzátok
 s' arra kérlek. Audite me divini fructus, & quasi rosa plantata super rivos sa-
 quarum fructate; quasi Libanus odorem suavitatis habete; florete flores quasi lili-
 um, & date odorem, & frondete in gratiam, & collaudate canticum, & benedicite
 Dominum in operibus suis. Eccli. 39. v. 17. usq; ad 20. Halgassatok engem
 Sz. gyümölcsők, és mint az víz folyami mellet plántált
 rósa, drága jó illatútökélleres erkölcsökkel gyümölcsöz-
 zetek; mint a' Libanus, tökélleres jószágoknak illattyával
 illatozzatok; virágozzatok virágim külső és belső testi lel-
 ki tisztaságtokkal mint a' lilium, és Istenes példátoknak

X

ad-

adgyátok jó szagát, ágozzatok mint à földieknsk s' mind
à meñyeieknek kedvekre, és gyönyörűségekre; hogy a-
maz énekkel dicsirheffetek, és magasztalhassátok az

Urat, à mellyet más nem mondhat à tiszta életű

szűzeknél; hogy Isten meg-vidámitván el-va-

jútt és hervatt orczátokat, le-törölvén

könyvhullatástokat, áldhassátok őtet

minden cselekedetiben örökkön

örökké. Amen.

F I N I S.

A. M.

D. G.

